

SUITE DE FOC

Amb aquest títol la Fundació Vallpalou de Lleida acull una exposició amb un seguit d'obres unides per un fil conductor que és la foscor de les peces de raku i d'unes teles que hi dialoguen des d'una proximitat cromàtica. Entre les seves mans, l'artista lleidatana Vall Palou crea les formes on hi ha desada l'essència del que som. Amb una set insaciable de reescriure sense repòs, sense treva el seu món i de plasmar-lo en pintures, gravats, collages, rakus, escultures, etc., Vall Palou és una artista que es planteja d'una manera constant reptes ambiciosos amb resultats que ens impressionen profundament. La tècnica del raku té un origen oriental i és molt exigent amb la ceramista i amb l'argila que utilitza per treballar-la. Vall Palou s'hi aventura i hi excel·leix. Suite de foc conté una seqüència ben articulada, en una successió d'àmbits diversos però entrelaçats per un relat que relliga d'una manera natural amb la tècnica adoptada per Vall Palou. Si el nom de l'exposició evoca dins nostre la intervenció del foc en el procediment del raku, també ens duu a pensar en el fil tènue que uneix la vida i la mort, com a aspectes d'un únic cicle, d'una dansa infinita que incessantment recomença. La mort hi esdevé una presència explícita o latent. Des de l'inici, Vall Palou ens hi confronta sense contemplacions. Es manifesta amb cruesa, descarnadament amb els penjats o la fossa, dues obres que ens remetent a l'agressivitat, a l'odi, a la venjança, a les guerres i les seves víctimes. Tot i l'escenari de pau que les institucions europees han generat després de la II Guerra Mundial, no hi ha cap dia sense conflictes bèl·lics i morts violentes en alguna part del nostre planeta. Amb Suite de foc Vall Palou referma amb força la singularitat del seu univers artístic. Ho fa amb una aposta que constitueix una demostració inequívoca de potència i de talent, enfrontant-se amb èxit amb una tècnica plena de subtileses i de paranys, proposant-nos una reflexió valenta i incòmoda, com ho és l'Art en majúscula, sobre la condició humana, sobre el sentit de la nostra existència, sobre el nostre vincle primordial amb la natura, sobre els nostres anhels de transcendència, sobre la dignitat i la degradació, sobre l'omnipresència de la mort.

Carles Duarte i Monserrat,

Poeta, lingüista i comissari de l'exposició

Diari Segre (04/11/2019)

SUITE DE FOC

Una característica de l'obra de Teresa Vall Palou és l'interès per les tècniques, i com s'endinsa en períodes d'investigació i recerca en procediments que es varen iniciar amb la pintura, però que ha desplegat en moments de concentració en el gravat, siguin aquests aiguaforts o litografies, els llibres d'artista i, finalment, en la ceràmica, que acompanyava alguna de les seves darreres exposicions. En aquesta experimentació ha arribat ara a la tècnica del raku, difícil en la seva execució, limitada en els formats i atribuïda originalment a objectes d'ús i de decoració. S'aplica amb molta dificultat, ja que consisteix a treure del forn les obres quan aquestes estan incandescentes, i se sotmeten a la crema de combustible orgànic, que en la seva fumarada ennegreix la peça, i després s'ha de refredar ràpidament amb aigua, amb el perill de trencar-se en aquests estadis sobtats de temperatura. És una tècnica que difícilment fan servir els artistes, precisament per aquesta fragilitat en l'execució.

Teresa Vall Palou ha entès aquesta delicada pràctica com un impuls per desenvolupar un exercici d'una suite que el poeta Carles Duarte ha definit, encertadament, com a Suite de foc, i que s'exposa a la Fundació Vallpalou, amb quasi la totalitat de les obres produïdes, i una sèrie de pintures de gran format que s'agermanen als colors ennegrits de les ceràmiques. Amb aquesta declaració d'intencions, l'artista ha trobat un mètode escaient per desenvolupar un treball proper a l'expressionisme i a les textures matèriques que li plauen com a pintora. El raku atorga un cromatisme, però també una superfície escultòrica, que es manifesta amb algunes peces de caràcter abstracte, i en altres amb al·legories crítiques de la societat actual globalitzada. Són aquestes obres abstractes les que millor s'adeqüen al llenguatge espacial i abstracte que caracteritza la seva obra pictòrica. Les pintures que acompanyen la mostra, comissariada pel mateix Carles Duarte, són del tot escaients, amb un fons fosc, treballat textualment també, del qual emergeixen alguns signes cromàtics o de formes, que en els seus formats realment grans ajuden a relacionar-se amb les ceràmiques de raku. Les obres informes recorden també la dificultat que ja en època de l'informalisme es va crear entre pintura i escultura, en benefici dels primers, tenint els escultors una gran dificultat per poder crear formes corpòries sense forma, limitats pels materials.

Ara Vall Palou ha trobat un camí i cal sondejar totes les seves possibilitats. Té al seu favor la contundència del color i de les textures, la rugositat, la pell de la forma que té la lectura immediata llunyana, i la propera, com una geografia orgànica que es descobreix quan acarones

aquestes formes. Tot un microunivers que és també el de les pintures, que les contemples de lluny i veus un territori que, després, de prop, es fa ample i ric en matisos.

Normalment els exercicis en altres disciplines que fan els pintors són descompensats, però just en la tècnica del raku, Vall Palou ha trobat l'originalitat (pocs ceramistes gosen fer obres en raku de formats grans), i assistim ara a la seva presentació pública, que ja ens havia avançat com una pinzellada en els retrats exposats a la mostra anterior, de Vicenç Altaió i del comissari d'aquesta mostra. L'exposició s'acompanya d'una altra dedicada a Felícia Fuster, que mereix un altre comentari, personalitzat.

Josep Miquel García,

Historiador de l'art

Diari Segre (20/10/2019)

SUITE DE FOC

Vall Palou té una sensibilitat arrelada a la terra, a la natura, a tot el que és viu i portador d'energia. Des de la terra, els arbres, els fruits, els animals, tot allò que conforma l'univers còsmic i terrenal de la vida rural. És quelcom que es porta a la sang i que no es pot adquirir llegint llibres o fent horts al terrat. L'artista té una força tel·lúrica que deixa empremta. Amb la pintura, abstracta però arrelada a la vida i a la terra, hi allibera les emocions, els estats d'ànim, les alegries o tristeses en el color, que n'és el principal aliat, i el gest i els materials en són els complements. Exposa alguns d'aquests llenços abstractes sobre lones que expressen el mar o la foscor del bosc a la natura passant pel seu interior. En l'experiència del rakú, una de les tècniques més dures i aspres de la terra cuita, hi deixa anar les emocions extremes i la consciència social en aquell trist i curt camí que les notícies que ens arriben del món dibuixen entre la vida i la mort.

Aquesta Suite de foc és negra, radical. Expressa la tragèdia dels nostres dies, la violència i barbàrie del nostre món, on els arbres es cremen, les persones es juguen la vida travessant fronteres, les migracions generen víctimes innocents, com el nen que trobà la mort abocat al mar en una platja turca. La seva fotografia donà la volta al món i ha inspirat la instal·lació que li dedica i, per extensió, al mar de mort en què s'ha convertit la Mediterrània.

Fer camí, caminar per la vida amb unes sabates que deixen empremta al terra és el punt inicial del recorregut de l'exposició, que combina pintura i peces de rakú en un relat que mena a la catàstrofe i a la deshumanització que vivim. Tot i que venim de molt lluny, d'una natura habitada per dinosaures, els caps dels quals, negres i foradats els ulls pel pas del temps, ens donen la benvinguda a aquesta catàstrofe actual amb la sèrie dels penjats, que tant ens poden recordar la pena de mort que encara hi ha en alguns països, com les imatges dels que intenten franquejar tanques frontereres impossibles.

A la tragèdia, segueix l'impressionant cementiri de víctimes innocents, nínxols miniatura amb els seus cossos diminuts, atracció inevitable de corbs, pedres, màscares i esperits. Un seguit d'ulleres negres penjades del sostre conviden a remirar aquest món pel qual ens calen noves ulleres, noves mirades que ens ajudin a fer-nos preguntes sobre la realitat que ens envolta.

Dos llibres d'artista fets amb rakú completen l'univers d'aquesta nova experiència material, amb el Llibre del fang, on la terra, l'aigua, el foc i l'aire s'hi conciten i el Llibre dels sembrats, que fa referència a diversos conreus.

Carles Duarte, poeta que coneix bé l'artista, escriu que "Amb Suite de foc, Vall Palou referma amb força la singularitat del seu univers artístic. Ho fa amb una aposta que constitueix una demostració inequívoca de potència i de talent, enfrontant-se amb èxit amb una tècnica plena de subtileses i de paranys, proposant-nos una reflexió valenta i incòmoda, com ho és l'Art en majúscula, sobre la condició humana, sobre el sentit de la nostra existència, sobre el nostre vincle primordial amb la natura, sobre els nostres anhels de transcendència, sobre la dignitat i la degradació, sobre l'omnipresència de la mort."

Pilar Parcerisas,

Historiadora, crítica d'art i comissària d'exposicions

El Temps de les Arts (22/10/2019)